

Muslimernes Fællesråd

Nørrebrogade 186, 1.th. 2200 København N. Danmark. | Tlf.: +45 35364700 | Mail: info@mfr.nu | Web: www.mfr.nu

København den 26. januar 2009

Justitsministeriet

Muslimernes Fællesråd (MFR) ønsker at afgive et høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af retsplejeloven (dommeres fremtræden under retsmøder) – lovfdelingens sagsnummer 2008-740-0299.

Ifølge lovforslaget skal der i retsplejelovens § 56 indsættes en bestemmelse, hvorefter dommere i retsmøder ikke må fremtræde på en måde, der er egnet til at blive opfattet som en tilkendegivelse om den pågældendes eventuelle religiøse eller politiske tilhørsforhold eller om den pågældendes holdning til religiøse eller politiske spørgsmål i øvrigt. Som § 56a foreslås indsat en bestemmelse om, at en dommer skal bære kappe under hovedforhandlinger.

I bemærkningerne begrundes forslaget med, at den retstilstand, som vejledningen beskriver efter regeringens opfattelse ikke er "fuldt hensigtsmæssig", for så vidt angår adgangen til at bære religiøse symboler m.v.

Som begrundelse for denne opfattelse anføres, at religiøse spørgsmål i de senere år har spillet en stigende rolle i den offentlige debat her i landet, bl.a. i lyset af indvandring af personer med forskellig religiøs baggrund, og at spørgsmål i denne forbindelse er blevet væsentligt mere kontroversielle. Efter regeringens mening er det væsentligt, at der tages højde for denne situation, således at dommere i retsmøder undlader at tilkendegive et bestemt religiøst eller politisk tilhørsforhold.

Sigtet med forslaget er at "understøtte befolkningens almindelige respekt for og tillid til domstolene som den dømmende magt."

MFR har følgende bemærkninger til lovforslaget:

- 1) Lovforslaget forskelsbehandler tydeligt de kvindelige, muslimske medlemmer af Muslimernes Fællesråd, som værner om deres blufærdighed gennem at tildække dele af hovedet og halsen. Forslaget i sin nuværende form krænker muslimske kvinders blufærdighed gennem at påtvinge dem an afklædning af kropsdele, som kvinderne ikke ønsker blottet foran mænd i det offentlige rum. Lovforslaget henviser til et

forbud imod "religiøse symboler", men tager ikke afsæt i, at et tørklæde også bruges af kvinder som **almindelig og dagligdags påklædning til dækning** af hår, hals, ører og nakke.

En påtvungen afklædning vil af disse kvinder føles som et **korporligt overgreb imod deres blufærdighed**, hvilket er uværdigt og degraderende.

Et forbud vil i praksis indføre berufsverbot for MFR's tørklædebærende kvindelige medlemmer – flere af medlemmerne har tilkendegivet over for MFR, at de føler sig **seksuelt krænkede af lovforslaget**, og at det svarer til, at man som kvinde bliver bedt om at smide blusen eller bukserne for at antræde/beholde sit arbejde.

Lovforslagets krav om afklædning af kvindelige, muslimske dommere er ikke foreneligt med grundlaget for menneskerettighedernes koncept om retten til værn af egen blufærdighed.

Det er en statslig opgave at beskytte det enkelte individ mod kønslig blufærdighedskrænkelse, og denne statslige pligt gælder naturligvis også beskyttelsen af kvindelige dommers blufærdighed.

- 2) Det er korrekt, at forbuddet mod "religiøse symboler" i lovforslaget retter sig mod den generelle befolkning og altså ikke udtrækker særlige personer af bestemt religiøse overbevisning. Men det **praktiske resultat af en gennemførelse af sådan et lovforslag vil udelukkende ramme de af vores kvindelige medlemmer, der bærer hovedtørklæde af blufærdighedsgrunde.**

Jødiske kvinder ville kunne dække deres hoved med en paryk og jødiske mænd har mulighed for at bære kippa (kalot) flettet af deres eget hovedhår. Kristne mænd og kvinder har mulighed for at gemme fx en halskæde med kors indenfor tøjet. Muslimske mænd bliver ikke omfattet af forslaget, medmindre man med forslaget også ønsker at forbyde troende muslimske mænds fuldskæg, da dette fuldskæg nemlig også er et religiøst krav indenfor islam. Det er udelukkende de kvindelige af vores medlemmer, der i praksis rammes af lovforslaget.

En sådan forskelsbehandling strider imod grundlovens paragraf 70, hvorved ingen må fratages adgangen til den fulde nydelse af borgerlige og politiske rettigheder pga den pågældendes trosbekendelse.

- 3) MFR afviser lovforslagets argumentation om, at forslagets paragraf 1 skulle være "båret af saglige hensyn" og derfor ikke skulle være i strid med grundlovens paragraf 70.

Begrebet "saglige hensyn" omfatter normalt indenfor juridisk terminologi en nærmere undersøgelse af kompetencegivende organer til at vurdere sådanne hensyn; fx gennem indhentning af faglig ekspertise. MFR har noteret sig, at både Dommerforeningen, Retsikkerhedssonden og Dansk Jurist og Økonomforbund (DJØF) i deres høringssvar til lovforslaget gennem deres faglige/saglige kompetence **ikke har fundet nogen saglig begrundelse til gennemførelse af sådan et lovforslag.**

I lovforslagets kommentarer baserer lovgiver sin argumentation udelukkende på eget skøn, dvs. politiske hensyn.

Domstolsstyrelsen selv har i sin Personaleadministrative Vejledning i et afsnit om decorumkrav og krav og forventning til personlig fremtræden fastslået, at der ikke var noget til hinder for, at ansatte ved domstolene kan bære tørklæde, turban eller lignende hovedbeklædning af religiøse eller kulturelle grunde, så længe ansigtet ikke er tildækket.

MFR er sig ikke ubevidst om, at et forbud mod hovedtørklæde i faglige sammenhæng kan blive aktuel, hvis hovedtørklædet kan være til fare for den personlige sikkerhed, fx ved betjening af visse maskiner el.l. I sådanne tilfælde kan man dække hovedet med hætte og hjelm, sådan som det fx sker gennem påbud på byggepladser osv.

Det er ikke MFR's opfattelse, at der i lovforslaget findes nogen saglig begrundelse for et forbud imod "religiøse symboler".

- 4) MFR er af den opfattelse, at lovforslaget er et brud på århundreders tradition om **proportionalitetsgrundsætning indenfor dansk ret.** MFR har ikke kendskab til en eneste klage over "religiøse symboler" under noget retsmøde i dansk historie. I lovforslagets kommentarer skriver man, at "sigtet med lovforslaget er at understøtte befolkningens almindelige respekt for og tillid til domstolene som den dømmende magt" – men der anføres ikke et eneste eksempel, hvor man fra befolkningens side har indberettet nogen klage over dommeres religiøse symboler eller har udtrykt tvivl om, hvorvidt en dommer er i stand til at udføre sit hverv på en hensigtsmæssig måde, hvis vedkommende fx bærer tørklæde om håret.

At krænke en borgers blufærdighed ved gennem lovgivning at kræve an afklædning af vedkommendes krop under hensyn til hypotetisk-politiske meningstilkendegivelser er efter MFR's overbevisning et klart brud på proportionalitetsgrundsætningen i dansk retspraksis og retshistorie.

I forbindelse med den nye domstolsreform havde regeringen et ønske om bla. at cementere domstolenes uafhængighed fra den lovgivende magt. MFR mener, at lovforslaget underminerer domstolsreformens hensigtserklæring og magtens tredeling, i og med at lovgiver nu vil

regulere områder, der igennem årtier er blevet reguleret af domstolene selv.

MFR har følgende kommentar til lovforslagets anden del (kappe-kravet):

- 1) MFR ser **intet til hinder for, at muslimske mænd og kvinder pålægges at bære kappe under retsmøderne**, da krav om kappe ikke strider imod medlemmernes personlige blufærdighed eller på øvrig vis er i uoverensstemmelse med medlemmernes religiøse selvforståelse og værdighed.

Safia Aoude

Muslimernes Fællesråd

Muslimernes Fællesråd er med sine 40.000 medlemmer den største multietniske paraplyorganisation for muslimske foreninger i Danmark. Rådet blev etableret i september 2006 med det formål at give muslimske foreninger en fælles stemme. Dets vision er at facilitere projekter, der gavner muslimer og det videre danske samfund. Derfor støtter fællesrådet initiativer, der fremmer aktivt medborgerskab såsom aktiviteter rettet mod sundhed, folkeoplysning, arbejdsmarked, social integration og miljø. Grundet medlemsforeningernes mangfoldige baggrunde repræsenterer rådet en stor gruppe muslimer i Danmark og indgår i aktiv dialog med myndigheder og NGOer.